

ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΧΩΡΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ - ΤΟΠΟΣΗΜΑ

Η αφετηρία και ο τερματισμός:

Στρατόπεδο Χαϊδαρίου (μπλοκ 15) - Σκοπευτήριο Καισαριανής.

Μνημεία της Εθνικής μας Αντίστασης.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ. Το στρατόπεδο συγκέντρωσης του Χαϊδαρίου άρχισε να λειτουργεί από τον Σεπτέμβριο του 1943 και σταμάτησε στα τέλη Σεπτεμβρίου του 1944, όταν οι Γερμανοί άρχισαν να αποσύρονται από τα ελληνικά εδάφη. Πρόκειται για εγκαταστάσεις στρατών που είχε ιδρύσει ο Ιωάννης Μεταξάς το 1936 στη θέση «Καραϊσκάκη».

ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ. Υπολογίζεται ότι από αυτό το στρατόπεδο συγκέντρωσης πέρασαν συνολικά πάνω από **21.000** κρατούμενοι. Στον αριθμό αυτό συμπεριλαμβάνονται και Εβραίοι, η συντριπτική πλειονότητα των οποίων μεταφέρθηκε τελικά σε ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης στη Γερμανία.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ. Όταν η Εθνική Αντίσταση κορυφώθηκε οι Ιταλοί, οι οποίοι έλεγχαν τις φυλακές-στρατόπεδα στη **νότια Ελλάδα**, αποφάσισαν να διαλύσουν εκείνα που βρίσκονταν σε επισφαλείς θέσεις και να μεταφερθούν στην Αθήνα, όπου οι δυνάμεις κατοχής ήταν κατά πολύ μεγαλύτερες.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ. Στις 29 Αυγούστου 1943 οι Ιταλοί διοικητές των φυλακών της Λάρισας επέλεξαν πάνω από εξακόσιους κρατούμενους και τους απέστειλαν σιδηροδρομικώς στην Αθήνα. Μεταξύ αυτών υπήρχαν 243 κομμουνιστές που κρατούνταν στην Ακροναυπλία από την εποχή του Μεταξά, είκοσι Αναφιώτες, οι οποίοι είχαν μεταφερθεί από τις φυλακές Αβέρωφ στη Λάρισα και 327 κρατούμενοι των Ιταλών. Μεταξύ των τελευταίων υπήρχαν και τέσσερις γυναίκες.

ΑΦΙΞΗ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ. Οι κρατούμενοι έφθασαν στην Αθήνα στις **3 Σεπτεμβρίου** και υπήρξε άμεση μεταφορά τους στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου, το οποίο είχαν ήδη διαρρυθμίσει κατάλληλα οι Ιταλοί.

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΣΤΟΥΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥΣ. Αμέσως μετά την ανακοίνωση της συνθηκολόγησης της ιταλικής κυβέρνησης με τις συμμαχικές δυνάμεις στις **8 Σεπτεμβρίου 1943**, οι Ιταλοί αποσύρθηκαν από το Χαϊδάρι. Στις 10 Σεπτεμβρίου το στρατόπεδο πέρασε στα χέρια των Γερμανών, οι οποίοι αρχικά το χρησιμοποίησαν ως παράρτημα των φυλακών Αβέρωφ, με διοικητή τον επιλοχία Ρούντι Τρέπτε (Roudi Trepte). Υπό τη γερμανική διοίκηση οι συνθήκες διαβίωσης έγιναν πολύ περισσότερο σκληρές, ιδιαίτερα όταν στις 29 Νοεμβρίου η διοίκηση πέρασε στα χέρια των SS και του διαβόητου ταγματάρχη Πάουλ Ραντόμσκι.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ στο στρατόπεδο του Χαϊδαρίου έγινε στις **7 Δεκεμβρίου 1943** το απόγευμα. Το θύμα, το οποίο εκτελέστηκε από τον ίδιο τον Ραντόμσκι, έφθασε στο Χαϊδάρι με δωδεκαμελή ομάδα από τις φυλακές Αβέρωφ το μεσημέρι της ίδιας ημέρας. Ήταν ο έφεδρος υπολοχαγός του Ελληνικού Στρατού Λεβί από τα Ιωάννινα.

ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ. Μετά τη δολοφονία του Λεβί, ακολούθησαν πολυάριθμες ομαδικές εκτελέσεις στο Χαϊδάρι. Αναφέρεται ότι εκτελέστηκαν συνολικά **1.800** κρατούμενοι, ενώ **300** ακόμη θανατώθηκαν στις ανακρίσεις στο αρχηγείο της Γκεστάπο στην οδό Μέρλιν στο κέντρο της Αθήνας και στο Χαϊδάρι. Ανάμεσα σε αυτούς υπήρχαν τουλάχιστον 30 γυναίκες, 104 ανάπηροι πολέμου, 190 φοιτητές και 40 μαθητές.

Η ΜΑΖΙΚΟΤΕΡΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ήταν αυτή των 200 Ακροναυπλιωτών κομμουνιστών την 1η Μαΐου 1944. Στις 30 Απριλίου 1944 κυκλοφόρησε στο Χαϊδάρι η φήμη ότι τα SS σκόπευαν να εκτελέσουν διακόσιους κρατούμενους ως αντίποινα για τη δολοφονία του Γερμανού υποστράτηγου Κρεχ και τριών αξιωματικών του κοντά στους Μολάους από «κομμουνιστικές συμμορίες».. Αυτοί ήταν οι διακόσιοι που θα εκτελούνταν, ως αντίποινα για τη δολοφονία του Γερμανού στρατηγού. Η ομάδα των μελλοθανάτων περιλάμβανε όλους τους Ακροναυπλιώτες, πλην δεκαέξι ατόμων, τους Αναφιώτες και μερικούς άλλους κρατούμενους. Οι διακόσιοι του Χαϊδαρίου μεταφέρθηκαν στο σκοπευτήριο της Καισαριανής, όπου εκτελέστηκαν με οπλοπολυβόλα. Οι σοροί μεταφέρθηκαν στο Γ' Νεκροταφείο, όπου τάφηκαν σε ατομικούς τάφους.

Η ΠΡΩΤΗ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗ στο στρατόπεδο του Χαϊδαρίου ήταν η Ηλέκτρα Αποστόλου, που έφτασε στις **7 Δεκεμβρίου 1943** και κλείστηκε στον θάλαμο 11 του Μπλοκ 15. Σταδιακά, μεταφέρθηκαν αρκετές γυναίκες, χριστιανές και Εβραίες, που τοποθετήθηκαν στον θάλαμο 29 του ίδιου Μπλοκ. Μεταξύ αυτών ήταν και η Ηρώ Κωνσταντοπούλου.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ έγινε στις **2 Μαΐου 1944**. Μεταξύ των κρατουμένων στο Χαϊδάρι ήταν και η Λέλα Καραγιάννη, η οποία κλείστηκε στην απομόνωση και ακολούθως εκτελέστηκε στις 8 Σεπτεμβρίου 1944 στο Δαφνί, στον χώρο όπου σήμερα είναι ο **Διομήδειος** κήπος.

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΕΠΑΥΣΕ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ με την αποχώρηση των γερμανικών στρατευμάτων από την Ελλάδα τ (τέλη Σεπτεμβρίου 1944).

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΑΡΧΙΣΕ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ από μονάδες του ελληνικού στρατού ήδη από το τέλος της δεκαετίας του '40. Συγκεκριμένα είχαν εγκατασταθεί εκεί δύο Κέντρα Εκπαιδεύσεως, το ένα Πεζικού (ΚΕΒΟΠ) και το άλλο Διαβιβάσεων (ΚΕΔ).

Σ' ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΗΚΑΝ ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ που οι αγωνιστές της Αντίστασης είχαν γράψει στα επιχρίσματα των τοίχων και σε άλλα σημεία την ύστατη στιγμή, πριν ολοκληρώσουν την προσφορά και τη θυσία τους.

Ο ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΟΠΟΣ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ. Θεωρείται για την Ελλάδα χώρος αντίστοιχος με τα στρατόπεδα Άουσβιτς, Μαουτχάουζεν, Νταχάου, που όμως, σχεδόν αμέσως μετά τη συντριβή των δυνάμεων του Άξονα, ανακηρύχθηκαν ιστορικά μνημεία και με σειρά ενεργειών εξασφαλίστηκε η ανάδειξη και η προβολή τους. Τα ανωτέρω στρατόπεδα εδώ και πολλά χρόνια έχουν κηρυχθεί ιστορικοί τόποι ενώ παράλληλα στον ίδιο χώρο διατηρούν μνημεία, επισκέψιμα όλο το χρόνο, που κρατάνε ζωντανές τις μνήμες των ανθρώπων για να μην ξαναζήσουμε ποτέ πολέμους και θηριωδίες.

ΚΑΘΕ ΧΡΟΝΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗΣ από τους Δήμους Χαϊδαρίου και Καισαριανής για τους 200 κομμουνιστές που μεταφέρθηκαν από το στρατόπεδο Χαϊδαρίου στο

σκοπευτήριο της Καισαριανής και εκτελέστηκαν την Πρωτομαγιά του 1944. Αντίστοιχη εκδήλωση μνήμης έγινε για πρώτη φορά φέτος από την Περιφέρεια Αττικής.

Είναι καιρός πλέον:

- 1. Ο συγκεκριμένος χώρος , που αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της σύγχρονης ιστορίας μας να λάβει τη θέση του στην Ιστορία. Να χαρακτηριστεί άμεσα ολόκληρος ο χώρος του Στρατοπέδου διατηρητέος χώρος ιστορικής μνήμης και να αποδοθεί στον Λαό του Χαϊδαρίου αλλά και ευρύτερα της Δυτικής Αθήνας.**
- 2. Χώρος ιστορικής μνήμης να χαρακτηριστεί, επίσης, και ο τόπος εκτελέσεων των αγωνιστών και να αποδοθεί ο χώρος του Σκοπευτηρίου Καισαριανής στον λαό και την ιστορική μνήμη.** Το Σκοπευτήριο της Καισαριανής, παγκόσμιο σύμβολο αντίστασης αποτελεί χωρική ενότητα με βαρύ και σημαίνον ιστορικό φορτίο, τόπος σύμβολο των αγώνων του λαού μας για λευτεριά και κοινωνική απελευθέρωση. Τόπος θυσίας. Εκεί εκτελέστηκαν περί τους χιλίους πατριώτες στη διάρκεια της κατοχής, με πιο τραγική εκτέλεση αυτή των 200 κομμουνιστών την πρωτομαγιά του 1944. Να δικαιωθούν επιτέλους οι αγωνιστές και οι μακροχρόνιοι αγώνες του Δήμου Καισαριανής και του λαού της πόλης.
- 3. Εξάλλου εδώ και χρόνια ομόφωνα τα Δημοτικά Συμβούλια έχουν ζητήσει να κηρυχθούν ιστορικοί τόποι**
- 4. Επιπλέον δεν πρέπει να ξεχνάμε τους κινδύνους που ελλοχεύουν τόσα χρόνια από διάφορες κυβερνητικές σκέψεις του παρελθόντος για οικοπεδοποίηση του Στρατοπέδου για εμπορευματοποίηση και τσιμεντοποίηση του χώρου των στρατοπέδων, μέχρι και πρόσφατα, όπου το Σκοπευτήριο Καισαριανής εντάχθηκε στο ΤΑΙΠΕΔ!!!**
- 5. Το δρομολόγιο αυτό του θανάτου να γίνει αγώνας ζωής. Κάθε χρόνο που πραγματοποιούνται εκδηλώσεις μνήμης και τιμής**

από τους Δήμους Χαϊδαρίου και Καισαριανής για τους 200 κομμουνιστές να πραγματοποιείται υπό την αιγίδα του ΣΕΓΑΣ αγώνας δρόμου, Χαϊδάρι – Καισαριανή.

ΠΟΣΟ ΑΚΟΜΑ ΘΑ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΜΕ ΝΑ ΠΥΡΟΒΟΛΕΙΤΕ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ; Ας δώσουμε ένα τέλος στη λεηλασία αυτή. Ας προχωρήσουμε στην απόδοση τιμής που ταιριάζει στους ήρωες και ας αναδείξουμε τα μνημεία μας. Η αφετηρία και ο τερματισμός: Στρατόπεδο Χαϊδαρίου(μπλοκ 15)- Σκοπευτήριο Καισαριανής. Μνημεία της Εθνικής μας Αντίστασης.